

بررسی دیدگاه‌های فقهای اسلام
در رابطه با احکام زندان و زندانیان

تالیف:
عبدالبار زنگوشی

ترجمه:

حسین عباس زاده اهری
(مدرس هیئت علمی دانشگاه)

خلیل آفنداک
(عضویت علمی دانشگاه
آزاد اسلامی واحد اهر)

سرشناسه	: زرگوش نسب، عبدالجبار، ۱۳۳۶ -
عنوان قراردادی	: دراسة فقهية مقارنة لاحكام السجن في الحقوق العامة. فارسی
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی دیدگاههای فقهای اسلام در رابطه با احکام زندان و زندانیان/تالیف عبدالجبار زرگوشی؛
ترجمه	: خلیل آفتدک ، حسن عباس زاده اهری.
مشخصات نشر	: تبریز: انتشارات آیین دادرسی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۵ ص.
شابک	: ۵ - ۲۷ - ۷۰۳۲ - ۶۰۰ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: زندان (فقه) -- مطالعات تطبیقی
موضوع	: زندان -- قوانین و مقررات -- مطالعات تطبیقی
موضوع	: حقوق عمومی (فقه) -- مطالعات تطبیقی
شناسه افی	: آفتدک، خلیل، ۱۳۴۸ - مترجم
شناسه افزوده	: آیین دادرسی، حسن، ۱۳۳۲ - مترجم
رده بندی کنگره	: P ۱۹۱/۶:۴۰۴۱۴۴/۴۰۴۱۹۱
رده بندی دیویی	: ۱۱۲۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۸۸۱

بررسی دیدگاههای فقهای اسلام در رابطه با احکام زندان و زندانیان

محقق: عبدالجبار زرگوشی

ترجمه: خلیل آفتدک - حسن عباس زاده اهری

شابک اول: ۳۹۵

شابک دوم: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۳۲-۲۷-۵

نوع نگارش: صحافی - سرکتیبه

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۵ - ۲۷ - ۷۰۳۲ - ۶۰۰ - ۹۷۸

قسمت: ۱۳۰۰۰ تومان

کتابخانه تخصصی حقوق آیین

انتشارات آیین دادرسی

تبریز - فلکه دانشگاه - برج بلور - همکف حیاط - پلاک ۳

کدپستی: ۵۱۶۵۶۹۸۵۶۱ تلفکس: ۱۱ ۳۳ ۳۴ ۴۱ - ۴۱

WWW.ayenbook.ir

هر شخص حقیقی یا حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر یا مولف به هر طریقی نشر، پخش، تکثیر یا تجدید چاپ نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

برای ارسال کتاب به سراسر کشور با شماره تلفن بالا تماس بگیرید.

پیشگفتار

حاکمیت هر جامعه را تحقق عدالت اجتماعی و اجرای آن قابل ستایش و توجیه است. اجرای عدالت نیز محصول وجود و حاکمیت مقرراتی جامع و مترقی می‌باشد. از بین قریبین موجود در یک جامعه، قوانین جزائی در این مهم بیشترین نقش را بر عهده دارد. زیرا تأمین کننده امنیت، آسایش و رفاه جانی و مالی و روانی شهروندان آن جامعه می‌باشد. ارتکاب جرم به غیر از علل و اسباب موثر در وقوع آن، بایستی از طرف جامعه واکنشی را در بر داشته باشد. واکنشی که بتواند ضمن تنبیه نمودن معصوم و سزا دادن به او، در نهایت موجب تنبیه و اصلاح مجرم شده و در بازسازی وی موثر واقع شود. در چنین وضعیتی است که امنیت و آرامش مورد نظر و مطلوب افراد اجتماع، فراهم می‌شود. علم کیفر شناسی در تلاش است تا با استفاده از نظرات اندیشمندان، حقوقدانان، جرم‌شناسان، جامعه‌شناسان و سایر فرهیختگان علوم اجتماعی، بتواند برای نیل به هدف اصلی اعمال مجازات در مورد مجرمین، مناسب‌ترین مجازات را با توجه به نوع جرم ارتكابی، شخصیت مجرم، علل و

عوامل مؤثر در ارتکاب جرم، انتخاب و با روشی صحیح و مورد قبول نسبت به اعمال آن اقدام نماید. این مطالعات از اوایل قرن نوزده روند رو به رشدی را شاهد بوده و نتایج خوبی هم به دست آورده است. مجازات زندان که از معمول‌ترین نوع مجازات‌ها محسوب می‌شود و از دوران‌های خیلی دور (البته با اشکال و اهداف مختلف) در مورد مجرمین اعمال می‌شد، به این خاطر در کانون توجه محققین و متخصصین علم کیفرشناسی قرار گرفته است. در نگرش جدید، زندانی فردی غیرقابل اصلاح و غیرقابل تغییر فرض نشده و هدف از مجازات صرفاً فقط تحقیر، طرد و حذف از جامعه نیست، بلکه مقابله با فردی که با وجود ارتکاب جرم و صدمه زدن به جامعه و یا افراد آن، خود یکی از اعضای آن جامعه محسوب شده و دارای حقوقی می‌باشد. این نگرش با اهداف بشر دوستانه دین مبین اسلام نیز منطبق است. زیرا اهمیت، ارزش و کرامت انسان‌ها در اسلام نه تنها تأکید گردیده است، بلکه کارگزاران جامعه اسلامی نیز موظف به رعایت و محافظت از انسان و کرامت والای انسانی شده‌اند. این تأکید و توصیه حتی در مورد افرادی که در زمان جنگ به اسارت مسلمین درآمده و یا افرادی که مرتکب فعل مجرمانه شده و مستحق مجازات بودند، نیز وارد شده است. همچنین اینکه در مورد دادگاه‌دستانه از مجرمین از حبس استفاده بشود، چگونگی نگهداری مجرمین در حبس، نحوه برخورد با آنان، رسیدگی به امور رفاهی مجرم و خانواده نیز در منابع فقهی اسلامی مورد تأکید بوده و در خصوص آن مباحثی صورت گرفته است. اسلام علاوه بر این مقوله‌های دینی، فرهنگی، اخلاقی، اجتماعی و عاطفی است و با حسن ظن به انسانیت و معتقد بر کمالات و استحقاق‌های درونی و کرامات ذاتی همراه است، در جهت تلطیف فضای زندگی انسانی از همه این مقوله‌ها بهره‌برداری نموده و مقرراتی را در شأن انسان و روابط بین انسان‌ها در قالب آخرین سخن با ارسال رسل و انزال کتب به جامعه بشری ارزانی داشته است. لذا در مراجعه

به منابع عظیم و پر بار فقهی با مقررات و اصولی مواجه می‌شویم که در مقابله با جرایم و نسبت به مجرمین بایستی اعمال و رعایت گردد. این کتاب که براساس درک عمیق از نیازهای حقوقی جامعه و با لحاظ توسعه فرهنگی و حقوقی و با تمسک به منابع دینی و خرمن عظیم فقه و فقها نگاشته شده است، بیانگر دانش و شخصیت نگارنده و احساسات عمیق وی نسبت به مسائل روز جامعه اسلامی بوده و با قلم شیوای خویش مبادرت به تبیین حقوق اسلامی در باره مسأله زندان و زندانی نموده‌اند. انگار که حضرت ایشان در گذر زمان خود را در اجراء بطور ملموس بوده‌اند. مطالب پر بار و ارزشمند این کتاب ما را در این داشت به جهت بهره‌برداری از مطالب آن توسط عموم اندیشمندان و قوایداران کشورمان، به ترجمه آن اقدام نمائیم. باشد که در ترویج فرهنگ حقوقی جامعه و مشی دین مبین اسلام و بسط هرچه بیشتر عدالت در کشورمان مؤثر افتد. شاءالله خداوند این اثر را با اخلاص تمام به روز مبادمان ذخیره فرموده و از اعمال و انصار عدالت قرار بدهد.

آمین یا رب العالمین.

حیدر عباس زاده اهری

خیل آفنداک

فهرست مطالب

فصل اول :

۵ مقدمه
۶ تاریخچه بحث
۶ بیان مسأله
۷ فرضیه موضوع
۷ محدوده بحث و هدفهای آن
۸ اهمیت بحث
۹ اصطلاحات
۱۰ معنی تعزیر در لغت
۱۱ بغات
۱۱ مجاریه
۱۲ کیفر و مجازات
۱۳ جرم

فصل دوم :

۱۷ مرور درس‌های مطرح شده در این موضوع

فصل سوم :

۲۵ همسویی بحث مربوط به حقوق زندانها از حیث تاریخی

۲۵ قلمرو بحث

۲۶ این بحث

۲۶ قلمرو تحلیل بحث

۲۷ قلمرو زمانی بحث با محدوده زمان اجرا

فصل چهارم :

تقدیم و تحلیل و بررسی میانگین در مباحث این موضوع

۲۹ باب اول : مسائلی در خصوص زندان

۲۹ مسئله اول: اشاره مختصر در اقسام زندانها

۳۱ نظریات فقهای شیعه درباره حبس شخص مدعی افسار

۳۳ مسئله دوم : در باره موجبات حبس حقوقی

۳۴ مسئله سوم: آیا حق الله از حقوق عامه است؟

۳۶ باب دوم: مجازات زندان در جرایم سیاسی

۳۶ مشخصات جرایم سیاسی و مرز آن با جرایم عادی

۳۸ زندان باغی (گروه سیاسی و یا براندازان نظام اسلامی)

۳۹ معانی بغی و بغات از دیدگاه فقهای امامیه (شیعه)

۴۰ معانی بغی و بغات از دیدگاه فقهای عامه (اهل تسنن)

۴۲ شروط بغی

۴۷ مجازات متجاوز (باغی)
۴۸ نظرات فقهای امامیه در خصوص حبس باغی
۵۲ مجازات اهل بغی از دیدگاه فقهای عامه (دسته اول)
۵۶ دسته دوم از آراء فقهای اهل سنت پیرامون اسیران اهل بغی
۵۸ صاحبان نظریات سیاسی مسالمت آمیز
۶۲ آیا دستگیری و بازداشت متهمان سیاسی جایز است؟
۶۵ احکام زندانی کردن زنان و ناتوانان از اهل بغی
۷۰ بحث‌هایی در مورد جاسوسی و معیارهای تشخیص آن
۷۱ مجازات جاسوسان از نظر اسلام
	در بیان آراء فقهایی که معتقد بر زندانی کردن جاسوس مسلمان
۷۲ هستند
	در بیان عقیده و آرای سبهای که به عزیر جاسوس مسلمان
۷۴ نظر داده‌اند
۷۷ در بیان عقیده فقهایی که حکم بر قتل جاسوس داده‌اند
۸۰ باب سوم: درباره مجازات حبس در رابطه با مسائل اجتماعی
۸۰ در باره مجازات حبس کارکنان و مسئولین درسی
۸۱ بستن به ستون مسجد به عنوان یکی از انواع حبس
	در بیان مجازات حبس متصدیان غیر واجدین شرایط
۸۴ اجتماعی
	آراء فقها و علمای امامیه پیرامون متصدیان غیر صلاحیت دار در
۸۵ امور اجتماعی
۸۸ در بیان زندانی نمودن افراد شرور در جامعه

- ۹۳ دلایل بازداشت اشرار در اسلام
- ۹۴ روایت‌های وارد شده در مورد اشرار به معنای عام
- ۱۰۰ نمونه آرای فقهای شیعه پیرامون مجازات اشرار
- ۱۰۲ نمونه آرای فقهای عامه پیرامون مجازات اشرار
- ۱۰۶ نتیجه روایات و فتاوای فقهای شیعه و سنی در مورد افراد شرور
- ۱۰۷ در بیان مدت بازداشت افراد شرور از دیدگاه فقهای عامه
- ۱۰۸ در بیان مدت بازداشت افراد شرور از دیدگاه فقهای امامیه
- ۱۰۸ مجازات حبس در مفسد اجتماعی از دیدگاه اسلام
- ۱۱۳ مجازات ربایین - بر محصن (بدون شوهر)
- ۱۱۵ نظریه فقهای امامیه درباره مجازات بازداشت زنان زناکار
- ۱۱۷ نظریه فقهای عامه در باره مجازات بازداشت زنان زناکار
- ۱۱۸ مجازات زنای مرد غیر محصن (با و بدون غمسر)
- ۱۲۰ مجازات زن زانی حامله
- ۱۲۳ مجازات لواط
- ۱۲۴ مجازات حبس ساقی مجلس شراب
- ۱۲۵ مجازات حبس درباره قوادی
- ۱۲۷ مجازات حبس سارق دربار سوم
- ۱۲۷ نظر فقهای عامه
- ۱۳۰ رفتار با زندانیان و رعایت حقوق آنها
- ۱۳۲ حقوق اسیران جنگی
- ۱۳۶ بحث‌هایی در باره حقوق دیگر زندانیان
- ۱۳۹ بررسی نظریات فقهای عامه در زمینه حقوق زندانیان

	جمع‌بندی از خلاصه روایات و نظریات فقهای اسلامی در باره
۱۴۰	حقوق زندانیان
۱۴۲	حرمت شکنجه زندانی و ضمانت آسیبهای وارده بر آن
	مناقشه نظریه صاحب‌الموارد پیرامون منع اقدامات رفاهی برای
۱۴۴	زندانیان
۱۴۸	استغفال زندانیان
۱۵۱	بن‌دسازی زندانیان نوجوان، جوان، افراد مسن، خانمها و آقایان
۱۵۳	از حق زندانی در تجهیز و تشییع جنازه خویشان نزدیک
۱۵۴	نفقه زندانی
	ضرورت بررسی ضابطه ملاحظه اتهام متهم زندانی به توسط
۱۵۵	قاضی جدید
۱۵۵	نظریه فقهای امامیه در این خصوص
	نظریه فقهای عامه در خصوص بررسی حال زندانیان به توسط
۱۵۷	قاضی جدید
	نظریه امام خمینی(ره) درباره ضرورت بررسی حال زندانیان
۱۵۸	توسط قاضی جدید
۱۵۹	درباره لزوم بررسی سریع اتهام زندانی
۱۶۰	آرای فقهای عامه در خصوص لزوم تسریع در بررسی اتهام زندانیان
	آرای فقهای امامیه در خصوص لزوم تسریع در بررسی اتهام
۱۶۱	زندانیان
۱۶۵	بحثی پیرامون کلام آشتیانی
۱۶۶	شروع مناقشه و نقد در کلام آشتیانی

- ۱۶۸ حق ملاقات زندانی با همسرش
- ۱۶۹ شما و آرای فقهای اهل سنت
- ۱۷۰ شما و آرای فقهای امامیه
- ۱۷۱ حقوق زندانی در انجام فرائض دینی خود
- ۱۷۲ آرای فقهای امامیه در خصوص حقوق زندانی
- ۱۷۴ ملاقات زندانی با منسوبین و خویشان خود

فصل پنجم

- ۱۷۷ نتیجه‌گیری
- ۱۸۱ توصیه‌ها و پیام‌ها
- ۱۸۵ منابع و مآخذ